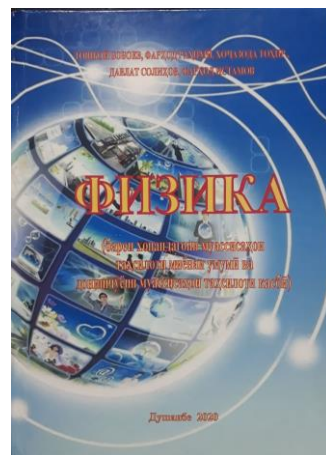

КИТОБИ ТОЗАНАШРИ «ФИЗИКА»

Илм, махсусан улуми табиатшиносӣ дар фарҳанги миллии миллати куҳанбунёду соҳибтамаддуни мо аз бомдоди таърих то ба имрӯз ҷойгоҳу мақоми махсусе доштааст. Аз ин ҷост, ки ниёғони донишманди мо ҳанӯз дар гузаштаҳои дур ба масоили гуногуни табиӣёт ва коинот таваҷҷуҳ зоҳир намуда, доир ба ҳар ҳодисаю раванд андешаҳои илмии хешро баён менамуданд. Нобиғаву алломаҳое, чун Абулаббос Фарғонӣ, Муҳаммад Хоразмӣ, Абубакри Розӣ, Абӯмаҳмуди Хучандӣ, Абӯрайҳони Берунӣ, Ибни Сино, Абулвафо Бузҷонӣ, Умари Хайём, Насириддини Тӯсӣ, Ҷамшеди Кошонӣ, Алоуддин Қушҷӣ ва дигарон, ки ҳамагӣ намояндагони халқи тоҷик буданд, дар рушду пешрафти аксар соҳаҳои дар замони хеш маълуми улуми табиатшиносӣ саҳми бузург гузоштаанд. Дақиқан, дастоварду кашфиёти илмии олимони ҳақли тоҷик дар асрҳои VIII-XV яке аз саҳифаҳои муҳимтарини илму фарҳанги умумибашарию дар бар мегирад. Зеро, аллакай аз асри VIII оғоз карда илмҳои ҷудоғонаи табиатшиносӣ, ба монанди нҷум (астрономия), табиӣёт (физика), кимиё (химия), ҳаётшиносӣ (биология), заминшиносӣ (геология), ҷуғрофиё (география) ва ғайра рӯ ба тараққӣ ниҳоданд.

Маҳз истиқлоли комили сиёсӣ ба халқи шарифи тоҷик имконияти бузургеро фароҳам овард, ки ин гузаштаи пурифтихори хешро соҳибӣ кунад ва амалҳои нақуи ниёғонашро эҳё ва идома диҳад. Хушбахтона, ба бахти халқи мо ҳанӯз дар давраи ҳассосу тақдирсоз марди фарҳанпарвар ва илмдӯст Эмомалӣ Раҳмон зимоми давлатдориро ба даст гирифт ва сар аз оғози фаъолияти давлатдорӣ соҳаи илму маорифро соҳаи муҳимтарину афзалиятноки кишвар эълон карданд. Маҳз бо ташаббуси Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар низоми илму маориф ислоҳотҳои ҷиддӣ рӯи кор омада, ба рушди ҳамаҷонибаи илму маориф, бахсус улуми дақику табиатшиносӣ заминаву шароитҳои муосид фароҳам оварда шуданд. Дар ин маврид қайд кардан зарур аст, ки ташаббусҳои бузурги Пешвои муаззами миллат дар рушди илму техника, эълон гардидани соли 2010 ҳамчун «Соли маориф ва фарҳанги техникӣ» ва солҳои 2020-2040 – «Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф» мебошанд.

Дар ҷавоб ба ин ғамхорию дастгириҳои пайваста ва ташаббусҳои беназири Пешвои муаззами миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон олимони табиатшинос, аз ҷумла устодони факултети физикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон мунтазам кӯшиш менамоянд, ки ин иқдомҳои Президенти маҳбуби кишварро дар амал татбиқ намоянд ва саҳми хешро дар рушду инкишофи илми физика гузоранд. Дар ин самт устодони ин боргоҳи илм ва маърифат пеш аз ҳама дар тарбияи мутахассисони баландихтисос ва ба

талаботи бозори ҷаҳонии меҳнат ҷавобгӯ ва инчунин, навиштани китобу дастурҳои таълимӣ ва ба роҳ мондани тадқиқотҳои илмӣ саҳм мегиранд.

Маҳз бо ҳамин мақсад устодони факултети физика, доктори илмҳои физикаю математика, узви вобастаи АМИ Тоҷикистон Тошбой Бобоев (равонашон шод бод), академик Фарҳод Раҳимӣ, профессорон Тоҳир Хочазода ва Давлат Солиҳов ва номзоди илмҳои физикаю математика, дотсент Фарҳод Истамов дар ҳаҷми 29,5 ҷузъи ҷопӣ китоби «Физика»-ро таълиф намуданд. Китоби мазкур барои хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти касбӣ таҳия гардида, мундариҷаи он ба барномаи фанни физика барои синфҳои 7-11 комилан мувофиқат менамояд. Мақсад аз омода намудани китоби «Физика», ки масъалаҳои физикиро аз тамоми бахшҳои он фаро мегирад, омода намудани хонандагони синфҳои болоӣ ва хатмкардагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ барои дохилшавӣ ба донишгоҳу донишқадаҳо мебошад. Ҳамчунин, аз китоби мазкур донишҷӯёни соли аввали муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ низ барои пурра ва васеъ намудани донишҳои физикии хеш истифода карда метавонанд.

Чунки китоби «Физика» бо забони содаю раво навишта шуда, муаллифон қабл нишон додани масъалаҳо ва тарзи ҳалли онҳо аз бахшҳои мухталифи физика, сараввал, дар бораи мафҳумҳо, бузургҳо, воҳидҳо ва формулаҳои асосии он ба таври мушаххасу иҷмолӣ маълумот пешкаш кардаанд. Чунин тарзи баён хонандаи китобро водор месозад, ки бо истифода аз маълумотҳои пешниҳодшуда масъалаҳои ин бахшро ҳал намояд. Ҳамзамон, дар интиҳои ҳар бахш барои мустақилона кор кардани масъалаҳо ва санҷиши дониш аз ин қисми физика супоришҳои тестӣ пешниҳод гардидаанд.

Ҳамин тавр, китоби «Физика», бо фарогирии мафҳумҳо, бузургҳо, доимиҳо ва формулаҳои асосӣ, намунаи ҳалли масъалаҳо ва супоришҳои тестӣ ва инчунин, нишон додани тарзи ҳалли масъалаҳо аз ҳама қисмҳои физика (механика, физикаи молекулавӣ ва термодинамика, электр ва магнетизм, оптика ва атому ҳастаи атом) ва зербахшҳои онҳо як китоби комили таълимӣ буда, истифодаи он на танҳо барои хонандагону донишҷӯён, балки барои доираи васеи истифодабарандагон ва инчунин, дӯстдорони илми физикаю асрори табиат аз манфиат холи нахоҳад буд.

Номвар ҚУРБОН,
*устоди факултети физикаи
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон*